

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยกำหนดวิธีการศึกษาตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้าง จำนวน 194 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 131 คน ผู้วิจัยใช้วิธีหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นเท่ากับ .05

แทนค่าในสูตร ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{194}{1 + 194(0.05)^2}$$

$$n = 130.63 \text{ คน}$$

เพื่อให้ขนาดกลุ่มตัวอย่างมีความสมบูรณ์ตามหลักการวิจัย ผู้วิจัยขอเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างจาก 130.63 คน เป็น 131 คน

2.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยกำหนดให้ห้องจัดการบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งเป็นหน่วยในการวิจัย 1 หน่วย

2.3 จากนั้นหาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละหน่วยโดยการสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional random sampling) ด้วยการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ และหากกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานะบุคคลด้วยวิธีการเดียวกัน ดังนี้

2.3.1 การหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการหาสัดส่วน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วย
สูตรในการคำนวณ

$$= \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละหน่วย}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ยกตัวอย่าง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน

$$\text{การหากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} = \frac{131 \times 38}{194} = 25$$

2.3.2 การหากกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานะบุคคล

$$\text{เช่น พนักงานส่วนตำบล อบต. หนองหิน} = \frac{26 \times 12}{38} = 8$$

ได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานะบุคคล ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานะบุคคล

องค์กร บริหารส่วน ตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานะบุคคล		
			สถานะบุคคล	ประชากรตาม สถานะบุคคล	กลุ่มตัวอย่าง
หนองหิน	38	26	พนักงานส่วนตำบล	12	8
			พนักงานจ้าง	10	7
			สมาชิกสภาฯ	16	11
เสาลำ	74	50	พนักงานส่วนตำบล	14	10
			พนักงานจ้าง	32	21
			สมาชิกสภาฯ	28	19
โคกเครือ	82	55	พนักงานส่วนตำบล	12	8
			พนักงานจ้าง	32	21
			สมาชิกสภาฯ	38	26
รวม	194	131		194	131

2.4 เมื่อได้สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยจะจัดทำกล่องแยกองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง

ยกตัวอย่าง เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบลหนองหิน 1 กล่องและภายในกล่องจัดทำ 3 กล่องย่อย แยกตามสถานะบุคคล คือ กล่องพนักงานส่วนตำบล กล่องพนักงานจ้าง และกล่องสมาชิกสภาฯ แล้วดำเนินการเขียนรายชื่อประชากรลงในกล่องจนครบตามจำนวนประชากรตามสถานะบุคคล จากนั้นจะจับสลากรายชื่อประชากรขึ้นมาทีละใบ และจดรายชื่อไว้แล้วใส่ลงในกล่องคืนเพื่อให้ประชากรมีโอกาสเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่ากัน จะดำเนินการลักษณะนี้จนครบตามจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างแยกตามสถานะบุคคลของแต่ละองค์กรบริหารส่วนตำบล กรณีจับได้รายชื่อเดิมผู้วิจัยจะดำเนินการจับสลากใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา สถานะบุคคล และองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกบุคคล

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองสูงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและตำราต่างๆ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดกรอบแนวคิด และเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

นำไปใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 ร่างแบบสอบถาม นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครบถ้วน ครอบคลุม ทั้งเนื้อหาภาษา และรูปแบบ เมื่อได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษาได้แก้ไขร่างแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่งตามข้อเสนอแนะ โดยปรับปรุงจากแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของเบสส์ และอโวลิโอ (Bass and Avolio, 1994 : 3-4)

2.4 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา การใช้ภาษาและด้านอื่นๆ เพื่อตรวจสอบข้อคำถามหรือข้อความแต่ละข้อและรวมทุกข้อตรงและครอบคลุมเนื้อหาตามที่ต้องการศึกษาหรือไม่เป็นตัวแทนของ

เนื้อหาทั้งหมดที่ต้องการให้ถามหรือไม่ รวมถึงความสอดคล้องตามทฤษฎีหรือแนวคิดในเรื่องภาวะผู้นำ โดยการหาค่า IOC (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. 2539 : 249) โดยกำหนดให้

- + 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง
- 1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีดังต่อไปนี้

2.4.1 นางสาวสุรีพร ภูห้องเพชร วุฒิกิจการศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหิน อำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.4.2 นางเกษนิษฐ์ ภูทองนาค วุฒิกิจการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองสูงศรีวิทยาคาร อำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.4.3 นายคมสัน พลศรี วุฒิกิจการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยประชากรและสังคม ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มงานกฎหมายท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

การพิจารณาความสมบูรณ์ของข้อคำถามจะพิจารณาเฉพาะที่มีค่าตั้งแต่ .66 ขึ้นไป ข้อคำถามใดได้ค่าไม่ถึงเกณฑ์จะนำมาปรับปรุงแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งจนกว่าจะได้ค่าที่สมบูรณ์ตามเกณฑ์ซึ่งผลการประเมินค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญ มีค่า 1.00

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญแล้วมาปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาอีกครั้ง

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์นำไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 40 คน ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีวิเคราะห์หาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างรายข้อกับ โดยรวม (Item total correlation) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .42 – .89 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าเท่ากับ .99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล ใน อำเภอนองกิ่งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนองกิ่งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขออนุญาตจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการเก็บข้อมูล
2. ให้มีผู้ช่วยผู้วิจัย 1 คน เป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้อธิบายขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมให้แก่ผู้ช่วยผู้วิจัยให้เข้าใจก่อน
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้ว ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอนองกิ่งศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ใน 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงความเป็นปัจเจกชนแล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ลงรหัสตามแบบการลงรหัสให้คะแนนแต่ละข้อ โดยกำหนดไว้ 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 93-95)

ภาวะผู้นำระดับมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ภาวะผู้นำระดับมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ภาวะผู้นำระดับปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ภาวะผู้นำระดับน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ภาวะผู้นำระดับน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

3. นำข้อมูล ไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยเปรียบเทียบตามเกณฑ์ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100-101)

4. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ใน อำเภอนองบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำมาเทียบตามเกณฑ์ 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100-101)

4.51-5.00	หมายถึง	ระดับภาวะผู้นำมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	ระดับภาวะผู้นำมาก
2.51-3.50	หมายถึง	ระดับภาวะผู้นำกลาง
1.51- 2.50	หมายถึง	ระดับภาวะผู้นำน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	ระดับภาวะผู้นำน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ข้อมูลทั่วไป ผู้วิจัยใช้ ค่าความถี่ และ ค่าร้อยละ

1.2 การวัดระดับความคิดเห็น ผู้วิจัยใช้ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.3 สถิติทดสอบสมมติฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอนองบุรี จังหวัดกาฬสินธุ์ กรณีเพศ ผู้วิจัยใช้สถิติ t -test (Independent variables) กรณีระดับการศึกษา สถานะบุคคลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F -test (One Way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างจะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference)

1.4 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และจัดกลุ่มเนื้อหา (Grouping) โดยใช้สถิติแจกแจงความถี่ จากนั้นนำเสนอเชิงพรรณนาความ (Descriptive)